

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2026.55.0.5508>

УДК 001.891:005.1:004.9
JEL M10, M15, C80

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ БІЗНЕС- АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Світлана Урба

Львівський національний університет імені Івана Франка
79008 м. Львів, проспект Свободи, 18
e-mail: svitlana.urba@lnu.edu.ua
ORCID: 0000-0003-1778-8845

Анотація. У статті досліджено сучасні методологічні підходи до наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування в умовах цифровізації. Розкрито методологію як систему принципів, підходів і способів організації наукового пошуку, яка визначає логіку побудови дослідження, вибір методів аналізу та формування обґрунтованих висновків. Систематизовано філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий і технологічний рівні методології та визначено особливості їх реалізації у сфері бізнес-адміністрування. Обґрунтовано доцільність застосування системного, процесного, міждисциплінарного, змішаного та орієнтованого на дані підходів. Встановлено, що цифровізація не формує окремого методологічного підходу, а трансформує способи реалізації стратегій наукового дослідження через розширення джерел і масштабів даних та використання сучасних засобів їх аналізу. Доведено, що методологічна обґрунтованість дослідження визначається узгодженістю наукової проблеми, мети, методів, інформаційної бази та логіки побудови дослідження.

Ключові слова: методологія, методи, наукове дослідження, рівнів методології, методологічні підходи, менеджмент, бізнес-адміністрування, бізнес-процеси, цифровізація.

Постановка проблеми. Цифровізація бізнес-середовища зумовлює трансформацію організаційних структур, управлінських процесів і підходів до прийняття рішень, що актуалізує оновлення методологічних засад їх наукового дослідження. Зміна джерел, структури та масштабів дослідницьких даних потребує перегляду усталених підходів до їх формування, аналізу та інтерпретації. У сучасних умовах до традиційних джерел інформації дедалі ширше долучаються дані цифрових платформ, інформаційних систем, соціальних мереж та інших цифрових ресурсів, що розширює можливості дослідження управлінських процесів.

Застосування цифрових даних створює передумови для поєднання системного, процесного та міждисциплінарного підходів із сучасними методами бізнес-аналітики, інтелектуального аналізу даних та штучного інтелекту. Водночас актуалізуються питання достовірності та репрезентативності даних, обґрунтованості їх використання,

© Світлана Урба, 2026.

Ця стаття поширюється на умовах ліцензії
Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

прозорості дослідницьких процедур і відтворюваності отриманих результатів. За цих умов виникає потреба у визначенні таких методологічних підходів до досліджень у сфері бізнес-адміністрування, які б забезпечували узгодженість між дослідницькою проблемою, інформаційною базою та методами її аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологія наукових досліджень у сфері менеджменту є предметом тривалої наукової дискусії. У міжнародній літературі її розглядають як систему взаємопов'язаних елементів, що охоплює дослідницьку філософію, методологічні підходи, дизайн дослідження, способи формування та аналізу даних, вибір яких має визначатися характером дослідницького питання, цілями та очікуваними результатами дослідження [11]. Т. Scandura та Е. Williams акцентують увагу на значенні валідності, тріангуляції та обґрунтованості дослідницьких процедур у менеджменті [13]. Е. Plakoyiannaki та Р. Budhwar наголошують на доцільності методологічного різноманіття та відходу від уніфікованих моделей організації якісних досліджень [10].

Важливою тенденцією сучасних бізнес-досліджень є розвиток методологічного плюралізму та змішаних дослідницьких стратегій. М. Christofi, Е. Hadjielias, М. Hughes та Е. Plakoyiannaki обґрунтовують необхідність поєднання різних дослідницьких перспектив і подолання надмірного протиставлення кількісних та якісних підходів [7]. J. Molina-Azorín визначає змішані методи (mixed methods) як продуктивний інструмент комплексного дослідження складних управлінських явищ, що дає змогу інтегрувати різні типи емпіричних даних [8]. Водночас систематизований аналіз дедалі ширше застосовується як самостійний метод дослідження, що ґрунтується на чітко визначених і відтворюваних процедурах пошуку, відбору, критичного оцінювання та узагальнення наукової інформації [9]. У вітчизняних наукових дослідженнях значна увага приділяється методологічним засадам досліджень у сфері менеджменту, зокрема питанням вибору методологічних підходів, методів і засобів наукового пізнання. Г. Левків, О. Смолінська та О. Лотоцький наголошують на важливості міждисциплінарності, практичної спрямованості та використання інноваційних технологій у сучасних дослідженнях менеджменту [4]. В. Воронкова, Г. Гарбар та Д. Арабаджиев розглядають методологічні засади управлінських досліджень у соціально-філософському та етичному аспектах [1]. Н. Зачосова, Н. Носань та А. Чакалов зосереджують увагу на можливостях застосування змішаних методів для комплексного дослідження управлінських проблем [3]. Окремим напрямом виступають дослідження методологічних засад управління бізнесом в умовах цифровізації, трансформації бізнес-процесів та розвитку цифрового середовища.

Отже, результати міжнародних і вітчизняних досліджень засвідчують розширення методологічного інструментарію, посилення міждисциплінарної взаємодії та поширення змішаних підходів. Водночас недостатньо систематизованими залишаються особливості їх застосування у сфері бізнес-адміністрування в умовах цифровізації. Актуальним є подальше узагальнення підходів до поєднання традиційних і цифрових методів, обґрунтування доцільності їх вибору залежно від характеру дослідницької проблеми та інформаційної бази, а також визначення умов забезпечення належної обґрунтованості, достовірності й якості отриманих результатів.

Отже, результати міжнародних і вітчизняних досліджень свідчать про розширення методологічного інструментарію, посилення міждисциплінарності та поширення змішаних підходів. Водночас недостатньо систематизованими залишаються особливості їх застосування саме у сфері бізнес-адміністрування в умовах цифровізації. Потребують подальшого узагальнення підходи до поєднання традиційних

методик та цифрових інструментів, визначення доцільності їх використання залежно від характеру проблеми дослідження та інформаційної бази, а також забезпечення належної якості й обґрунтованості отриманих результатів.

Постановка завдання. Метою статті є систематизація сучасних методологічних підходів до наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування та визначення особливостей їх застосування в умовах цифровізації.

Методи дослідження. У науковій статті використано такі методи дослідження: системний підхід – для комплексного розгляду методології наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування та визначення взаємозв'язків між її основними складовими; методи аналізу, синтезу та узагальнення – для опрацювання наукових підходів до методології дослідження і систематизації сучасних методологічних напрямів; порівняльний метод – для визначення особливостей застосування традиційних і сучасних методів наукового дослідження в умовах цифровізації; метод індукції та дедукції – для формування узагальнень щодо особливостей застосування методологічного інструментарію у сфері бізнес-адміністрування. Застосування зазначених методів забезпечило комплексність дослідження та дало змогу обґрунтувати особливості використання сучасних методологічних підходів у сфері бізнес-адміністрування в умовах цифровізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній науковій практиці методологія трактується як цілісна система, що визначає загальну логіку, принципи та концептуальні орієнтири проведення дослідження. Її зміст значно ширший за сукупність окремих методів і дослідницьких процедур, оскільки охоплює світоглядні позиції науковця, загальнонаукові та спеціалізовані підходи до вивчення об'єкта, принципи формування теоретичних конструкцій і моделювання досліджуваних процесів. Водночас методологія встановлює засади оцінювання наукових результатів, визначаючи вимоги до їх аргументованості, об'єктивності, надійності та достовірності [5].

Методологія наукового дослідження у сфері бізнес-адміністрування визначає логіку організації наукового пошуку, вибір підходів, способів отримання та опрацювання інформації, а також обґрунтування наукових висновків. Її особливість полягає у необхідності дослідження складних і динамічних управлінських явищ, на які одночасно впливають економічні, організаційні, технологічні та поведінкові чинники. У зв'язку з цим вибір методологічного підходу має визначатися не універсальністю окремого методу, а його відповідністю меті, завданням та характеру конкретного дослідження.

Цифровізація суттєво розширює можливості наукового дослідження у сфері бізнес-адміністрування та водночас змінює вимоги до його організації. Поява нових джерел інформації, цифрових масивів даних та інструментів їх аналітичного опрацювання зумовлює необхідність поєднання усталених методологічних підходів із сучасними способами дослідження. У таких умовах особливого значення набувають системність, міждисциплінарність, комбінування різних методів та обґрунтований вибір інструментарію відповідно до дослідницької проблеми.

На нашу думку, методологію наукового дослідження доцільно трактувати як цілісну систему принципів, підходів і способів організації наукового пошуку, що має певну ієрархічну структуру. Її рівні відображають послідовне конкретизування методологічних засад дослідження, починаючи від загальних положень наукового пізнання та завершуючи вибором конкретних методів, процедур і засобів отримання, аналізу та інтерпретації інформації.

У науковій літературі поширеним є виокремлення філософського, загальнонаукового, конкретно-наукового та технологічного рівнів методології [11; 13]. У сфері

бізнес-адміністрування зазначені рівні реалізуються через узгодження філософських засад дослідження, методологічних підходів та конкретних методів збирання й аналізу даних [10].

З огляду на зазначене доцільно розглянути особливості виокремлених рівнів методології та їх значення для організації наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування.

Філософський рівень визначає загальні засади наукового пізнання та вихідну позицію дослідника щодо природи досліджуваних явищ, джерел і способів формування наукового знання. У дослідженнях у сфері бізнес-адміністрування цей рівень пов'язаний передусім із вибором парадигми дослідження, яка визначає загальну логіку пізнання, характер доказової бази та подальше формування логіки наукового дослідження [10].

Загальнонауковий рівень конкретизує способи наукового пізнання, спільні для різних галузей знань. У дослідженнях бізнес-адміністрування найбільшого поширення набувають системний, процесний, комплексний, міждисциплінарний та порівняльний підходи, застосування яких дає змогу досліджувати управлінські явища з урахуванням їх взаємозв'язків і залежності від зовнішнього та внутрішнього середовища [13].

Конкретно-науковий рівень відображає специфіку предметної сфери та забезпечує адаптацію загальних методологічних засад до дослідження певних управлінських явищ. У сфері бізнес-адміністрування до таких підходів можуть належати змішані методи дослідження, дослідження окремих випадків, дослідження бізнес-процесів, підхід, орієнтований на використання даних, та інші підходи, вибір яких визначається характером дослідницької проблеми та поставленими завданнями [7; 8].

Технологічний рівень охоплює конкретні методи, процедури та інструменти збирання, оброблення й аналізу даних. В умовах цифровізації саме цей рівень зазнає найбільш помітних змін завдяки розширенню можливостей використання цифрових масивів даних, бізнес-аналітики, інтелектуального аналізу бізнес-процесів, машинного навчання та інших сучасних засобів опрацювання інформації. Водночас вибір таких методів та інструментів має визначатися не лише їх технологічними можливостями, а насамперед відповідністю меті, завданням і загальній логіці методології дослідження [12].

Розглянута рівнева структура дає змогу конкретизувати методологічні засади наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування відповідно до змісту та завдань наукового пошуку. При цьому цифровізація не формує окремого рівня методології, а зумовлює трансформацію змісту та інструментарію окремих її рівнів, насамперед конкретно-наукового й технологічного. Зміна характеру досліджуваних об'єктів, розширення джерел інформації та розвиток сучасних засобів її опрацювання формують нові можливості для організації та проведення наукових досліджень. У зв'язку з цим доцільно розглянути основні методологічні підходи, найбільш релевантні для досліджень у сфері бізнес-адміністрування, та визначити особливості їх застосування в умовах цифровізації.

Методологічний підхід визначає загальну логіку та спрямованість дослідження, метод конкретизує спосіб отримання, опрацювання й аналізу наукової інформації, а цифровий інструмент забезпечує технологічну реалізацію відповідної дослідницької процедури. Таке розмежування дозволяє чітко диференціювати рівні організації наукового пошуку та уникнути ототожнення методологічних підходів із методами й технологічними засобами.

Серед методологічних підходів, найбільш релевантних для досліджень у сфері бізнес-адміністрування, доцільно виокремити системний, процесний, міждисциплінарний підходи, а також змішаний та орієнтований на використання даних підходи. Їх

застосування визначається характером наукової проблеми, особливостями об'єкта дослідження, поставленою метою та завданнями, а в умовах цифровізації також характеристиками доступної інформаційної бази й можливостями її аналітичного опрацювання.

Одним із поширених методологічних підходів, що дає змогу розглядати організацію як цілісну систему, складові якої взаємопов'язані між собою та із зовнішнім середовищем, є системний підхід. У дослідженнях у сфері бізнес-адміністрування його застосування дає змогу не лише характеризувати окремі аспекти діяльності підприємства, а й виявляти взаємозалежності між ними та оцінювати їхній вплив на результати функціонування організації. Такий підхід є особливо важливим під час дослідження управлінських рішень, організаційних змін, стратегічних процесів і трансформації бізнес-моделей, оскільки зміни в одній складовій системи можуть зумовлювати відповідні зміни в інших. Отже, системний підхід орієнтує дослідника на комплексний аналіз досліджуваного явища з урахуванням структури системи, характеру взаємозв'язків між її складовими та впливу зовнішнього середовища [11].

Важливе значення у дослідженні управлінських явищ має процесний підхід, який доповнює системне бачення організації зосередженням уваги на структурі, послідовності, взаємозв'язках і результативності бізнес-процесів. В умовах цифровізації можливості його застосування розширюються завдяки накопиченню інформаційними системами даних про фактичний перебіг операцій і взаємодію між окремими етапами діяльності. Це створює інформаційну основу для використання методів моделювання, інтелектуального аналізу процесів, що дає змогу встановлювати фактичну послідовність операцій, виявляти відхилення від заданих моделей та ідентифікувати проблемні ділянки процесу [13]. Отже, цифровізація не змінює методологічної сутності процесного підходу, а розширює можливості його емпіричної реалізації завдяки використанню даних, що формуються безпосередньо в процесі функціонування бізнесу.

Складність управлінських процесів та їх залежність від економічних, організаційних, технологічних і поведінкових чинників визначають доцільність їх дослідження з позицій різних галузей знань. Міждисциплінарний підхід передбачає інтеграцію теоретичних положень і дослідницьких засобів менеджменту, економіки, соціології, психології, інформаційних наук та інших предметних сфер відповідно до змісту дослідницької проблеми. Його застосування дає змогу встановлювати взаємозв'язки між різними групами чинників, що впливають на функціонування та розвиток організації, і тим самим забезпечує ширше пояснення управлінських явищ. Особливого значення міждисциплінарний підхід набуває під час дослідження цифрової трансформації бізнесу, оскільки її перебіг пов'язаний не лише із впровадженням технологій, а й зі змінами організаційних структур, бізнес-моделей, економічних результатів та поведінки учасників бізнес-середовища.

Іншим напрямом методології наукового дослідження є змішаний підхід, який передбачає цілеспрямоване поєднання кількісних і якісних методів у межах єдиного дослідницького дизайну. Його доцільність визначається необхідністю одночасного встановлення певних кількісних залежностей та поглибленого розкриття причин, умов і контексту їх формування [7]. J. Molina-Azorín обґрунтовує наукову цінність такого поєднання для дослідження складних управлінських явищ, наголошуючи на можливості отримання більш повної доказової бази порівняно із застосуванням лише одного типу методів [9]. Водночас методологічна обґрунтованість змішаного підходу визначається не самим фактом використання кількісних і якісних методів, а логікою їх поєднання, відповідністю дослідницькому питанню та взаємодоповнюваністю отриманих результатів [7].

Цифровізація змінює умови формування емпіричної бази наукового дослідження. Поряд із традиційними джерелами інформації використовуються дані інформаційних систем підприємств, цифрових платформ, вебресурсів та інших цифрових середовищ. Такі джерела дають змогу отримувати інформацію про діяльність організацій у значно ширшому часовому та змістовому вимірі, що створює додаткові можливості для дослідження динаміки управлінських процесів і поведінки їх учасників.

Зміна характеру дослідницьких даних зумовлює розширення аналітичного інструментарію. У дослідженнях проблематики бізнес-адміністрування можуть застосовуватися статистичний аналіз, прогнозування, інтелектуальний аналіз даних, аналіз текстової інформації, методи машинного навчання та інші обчислювальні методи. Їх застосування дає змогу опрацьовувати значні обсяги інформації, виявляти приховані залежності, визначати тенденції та формувати прогнози щодо розвитку досліджуваних процесів. Водночас використання цифрових інструментів не повинно підмінити методологічне обґрунтування дослідження. Їх доцільно розглядати як засоби реалізації обраної дослідницької логіки, застосування яких визначається змістом наукової проблеми, характеристиками інформаційної бази та завданнями дослідження [12].

Такий підхід відповідає сучасній тенденції до розширення методологічного плюралізму в управлінських дослідженнях. М. Christofi та співавтори наголошують на доцільності подолання жорсткого протиставлення кількісних і якісних методів, розвитку методологічного різноманіття та пошуку нових форм дослідницької інновації [7]. У цьому контексті цифрові технології доцільно інтегрувати в загальну методологічну логіку дослідження, а не розглядати як самостійну дослідницьку парадигму.

Отже, вибір методів та інструментів має визначатися не рівнем їх технологічної новизни, а відповідністю меті, завданням і логіці дослідження. Для бізнес-адміністрування це має особливе значення, оскільки збільшення обсягів доступної інформації саме по собі не забезпечує підвищення якості наукових результатів. Визначальними залишаються релевантність інформаційної бази, обґрунтованість способів її формування, коректність застосування аналітичних процедур та можливість змістовної інтерпретації результатів.

Розглянуті підходи не є взаємовиключними та можуть поєднуватися в межах одного дослідження залежно від змісту наукової проблеми, об'єкта дослідження та характеру необхідної інформаційної бази. Для конкретизації їх методологічного призначення доцільно систематизувати основні підходи до досліджень у сфері бізнес-адміністрування за спрямованістю, сферою застосування та можливостями використання сучасного дослідницького інструментарію (табл. 1).

Узагальнення наведених у табл. 1 положень дає підстави стверджувати, що вибір методологічного підходу у дослідженнях бізнес-адміністрування має визначатися передусім змістом наукової проблеми, особливостями об'єкта дослідження та характером необхідної доказової бази. Системний підхід орієнтує дослідження на встановлення взаємозв'язків між складовими організації та зовнішнім середовищем, процесний – на вивчення структури, перебігу й результативності бізнес- та управлінських процесів, міждисциплінарний – на інтеграцію теоретичних положень і дослідницьких засобів різних галузей знань. Змішаний підхід забезпечує поєднання кількісних і якісних способів отримання та інтерпретації доказів, тоді як підхід, орієнтований на дані, посилює роль систематичного аналізу інформаційних масивів у виявленні закономірностей і залежностей.

Таблиця 1

Сучасні методологічні підходи до наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування в умовах цифровізації

Методологічний підхід	Основна спрямованість	Доцільність застосування	Основні методи	Особливості застосування в умовах цифровізації
Системний	дослідження бізнесу як цілісної системи взаємопов'язаних елементів	аналіз взаємодії організаційних підсистем і впливу зовнішнього середовища	системний аналіз, моделювання, аналіз взаємозв'язків	інтеграція даних з різних цифрових джерел та інформаційних систем
Процесний	дослідження послідовності та взаємозв'язків бізнес- і управлінських процесів	аналіз структури, результативності та трансформації бізнес-процесів	процесний аналіз, моделювання, оцінювання результативності	використання цифрових моделей процесів, даних про виконання операцій та інтелектуального аналізу процесів
Міждисциплінарний	поєднання теоретичних і методичних засад різних наукових дисциплін	дослідження складних управлінських явищ, що мають економічну, організаційну, технологічну та поведінкову природу	поєднання методів економічних, управлінських, соціальних та інформаційних наук	інтеграція різномірних даних і методів їх аналізу
Змішаний	поєднання кількісної та якісної логіки дослідження	комплексне дослідження багатофакторних управлінських проблем	статистичний аналіз, опитування, інтерв'ю, аналіз окремих випадків	поєднання традиційних емпіричних даних із цифровими джерелами та результатами їх аналітичного опрацювання
Дослідницький підхід, заснований на даних	виявлення закономірностей і залежностей на основі систематичного аналізу даних	дослідження динамічних процесів, поведінки суб'єктів та управлінських тенденцій	статистичний аналіз, прогнозування, класифікація, інтелектуальний аналіз даних	використання великих масивів даних, автоматизованого аналізу, машинного навчання та бізнес-аналітики

Джерело: складено автором

В умовах цифровізації трансформуються передусім способи реалізації зазначених підходів, зокрема: розширюється склад і масштаби інформаційної бази, удосконалюються процедури її опрацювання, а також з'являються нові можливості для моделювання, прогнозування та виявлення закономірностей на основі цифрових даних. Отже, цифровізація не формує самостійного методологічного підходу, а виступає

чинником оновлення дослідницького інструментарію та способів реалізації різних методологічних стратегій у сфері бізнес-адміністрування.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дало змогу систематизувати сучасні методологічні підходи до наукових досліджень у сфері бізнес-адміністрування та визначити особливості їх застосування в умовах цифровізації. Встановлено, що вибір методологічного підходу має визначатися змістом наукової проблеми, особливостями об'єкта і предмета, метою та завданнями дослідження, а також характером необхідної доказової бази, а не доступністю окремого методу чи технологічного інструменту. Системний, процесний, міждисциплінарний, змішаний та орієнтований на дані підходи не є взаємовиключними й можуть поєднуватися в межах одного дослідження відповідно до його логіки та поставлених завдань.

Обґрунтовано, що цифровізація не формує окремого методологічного підходу, а змінює способи реалізації наявних підходів завдяки розширенню інформаційної бази, джерел отримання даних, можливостей їх опрацювання та аналітичного інструментарію. Використання цифрових даних, автоматизованих процедур та алгоритмічних засобів водночас підвищує вимоги до релевантності й достовірності інформації, обґрунтованості методів, прозорості дослідницьких процедур та коректності інтерпретації результатів. У цьому контексті методологічна обґрунтованість визначається узгодженістю наукової проблеми, мети, дослідницького дизайну, методологічних підходів, методів та інформаційної бази.

Таким чином, розвиток методології досліджень у сфері бізнес-адміністрування в умовах цифровізації передбачає не заміну традиційних методологічних засад технологічними рішеннями, а їх обґрунтоване поєднання з новими можливостями формування, опрацювання та аналізу даних. Визначальним критерієм такого поєднання є відповідність обраного методологічного інструментарію змісту наукової проблеми та здатність забезпечити достовірність, обґрунтованість і відтворюваність отриманих результатів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням критеріїв вибору методологічних підходів, методів і цифрових інструментів залежно від типу наукової проблеми, характеристик інформаційної бази та вимог до якості й відтворюваності результатів.

1. Воронкова В. Г., Гарбар Г. А., Арабаджисв Д. Ю. Методологія наукових досліджень у галузі менеджменту та економіки: соціально-філософський аналіз. *Humanities Studies*. 2025. № 23(100). С. 153-165. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2025-23-100-16>
2. Зачосова Н. В., Липа А. О. Концептуальні засади наукових досліджень проблем управління підприємствами малого бізнесу в умовах цифровізації. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. № 5(14). С. 73-77. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.14-11>
3. Зачосова Н. В., Носань Н. С., Чакалов А. К. Методологія досліджень проблем менеджменту як засіб інформаційного забезпечення управління фінансово-економічною безпекою. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. № 5. С. 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-5-6>
4. Левків Г. Я., Смолінська О. Є., Лотоцький О. Р. Методологія наукових досліджень у менеджменті: сучасні підходи, інструменти та перспективи викладання. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15024417>

5. Максименко С. Д. Методологія психологічного пізнання. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. 296 с.
6. Aalst W. M. P. Business Process Management: A Comprehensive Survey. *Software Engineering*. 2013. P. 1–37. DOI: <https://doi.org/10.1155/2013/507984>.
7. Christofi M., Hadjielias E., Hughes M., Plakoyiannaki E. Advancing Research Methodologies in Management: Revisiting Debates, Setting New Grounds for Pluralism. *British Journal of Management*. 2024. P. 24-34. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12791>.
8. Molina-Azorín J. F. The Use and Added Value of Mixed Methods in Management Research. *Journal of Mixed Methods Research*. 2011. Vol. 5. no. 1. P. 7-24. DOI: <https://doi.org/10.1177/1558689810384490>
9. Molina-Azorín J. F. Mixed Methods Research in Strategic Management. *Organizational Research Methods*. 2012. Vol. 15. no. 1. P. 33-56. DOI: <https://doi.org/10.1177/1094428110393023>
10. Plakoyiannaki E., Budhwar P. From Convention to Alternatives: Rethinking Qualitative Research in Management Scholarship. *British Journal of Management*. 2021. Vol. 32. no. 1. P. 3-6. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12464>.
11. Ragab M. A. F., Arisha A. Research Methodology in Business: A Starter's Guide. *Management and Organizational Studies*. 2018. Vol. 5. no. 1. DOI: <https://doi.org/10.5430/mos.v5n1p1>
12. Sauer P. C., Seuring S. How to Conduct Systematic Literature Reviews in Management Research: A Guide in 6 Steps and 14 Decisions. *Review of Managerial Science*. 2023. Vol. 17. no. 5. P. 1899-1933. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11846-023-00668-3>.
13. Scandura T. A., Williams E. A. Research Methodology in Management: Current Practices, Trends, and Implications for Future Research. *Academy of Management Journal*. 2000. Vol. 43. no. 6. P. 1248-1264. DOI: <https://doi.org/10.5465/1556348>

References

1. Voronkova, V. H., Harbar, H. A., & Arabadzhiev, D. Yu. (2025). Metodolohiia naukovykh doslidzhen u haluzi menedzhmentu ta ekonomiky: sotsialno-filosofskyi analiz [Methodology of scientific research in management and economics: Socio-philosophical analysis]. *Humanities Studies*, 23(100), 153-165. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2025-23-100-16>
2. Zachosova, N. V., & Lypa, A. O. (2024). Kontseptualni zasady naukovykh doslidzhen problem upravlinnia pidpriemstvamy maloho biznesu v umovakh tsyfrovizatsii [Conceptual foundations of scientific research on the management of small business enterprises under digitalization]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, 5(14), 73-77. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.14-11>.
3. Zachosova, N. V., Nosan, N. S., & Chakalov, A. K. (2024). Metodolohiia doslidzhen problem menedzhmentu yak zasib informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu [Methodology for researching management problems as a means of information support for financial and economic security management]. *Kyivskyi ekonomichnyi naukovyi zhurnal*, (5), 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-5-6>.
4. Levkiv, H. Ya., Smolinska, O. Ye., & Lototskyi, O. R. (2025). Metodolohiia naukovykh doslidzhen u menedzhmenti: suchasni pidkhody, instrumenty ta perspektyvy vykladannia [Methodology of scientific research in management: Modern approaches, tools and teaching prospects]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, (9). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15024417>.
5. Maksymenko, S. D. (2019). Metodolohiia psykholohichnoho piznannia [Methodology of psychological cognition]. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova. 296 p. [in Ukrainian].

6. Aalst, W. M. P. (2013). Business Process Management: A Comprehensive Survey. *Software Engineering*, 2013, 1-37. DOI: <https://doi.org/10.1155/2013/507984>.
7. Christofi, M., Hadjielias, E., Hughes, M., & Plakoyiannaki, E. (2024). Advancing Research Methodologies in Management: Revisiting Debates, Setting New Grounds for Pluralism. *British Journal of Management*, 35(1), 24-35. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12791>.
8. Molina-Azorín, J. F. (2011). The Use and Added Value of Mixed Methods in Management Research. *Journal of Mixed Methods Research*, 5(1), 7-24. DOI: <https://doi.org/10.1177/1558689810384490>.
9. Molina-Azorín, J. F. (2012). Mixed Methods Research in Strategic Management. *Organizational Research Methods*, 15(1), 33-56. DOI: <https://doi.org/10.1177/1094428110393023>.
10. Plakoyiannaki, E., & Budhwar, P. (2021). From Convention to Alternatives: Rethinking Qualitative Research in Management Scholarship. *British Journal of Management*, 32(1), 3-6. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12464>.
11. Ragab, M. A. F., & Arisha, A. (2018). Research Methodology in Business: A Starter's Guide. *Management and Organizational Studies*, 5(1). DOI: <https://doi.org/10.5430/mos.v5n1p1>.
12. Sauer, P. C., & Seuring, S. (2023). How to Conduct Systematic Literature Reviews in Management Research: A Guide in 6 Steps and 14 Decisions. *Review of Managerial Science*, 17(5), 1899-1933. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11846-023-00668-3>.
13. Scandura, T. A., & Williams, E. A. (2000). Research Methodology in Management: Current Practices, Trends, and Implications for Future Research. *Academy of Management Journal*, 43(6), 1248-1264. DOI: <https://doi.org/10.5465/1556348>.

METHODOLOGY OF SCIENTIFIC RESEARCH IN BUSINESS ADMINISTRATION IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

Svitlana Urba

Ivan Franko National University of Lviv
79008, Lviv, 18 Svobody Avenue
e-mail: svitlana.urba@lnu.edu.ua
ORCID: 0000-0003-1778-8845

Abstract. Digitalization of the business environment is transforming organizational structures, management processes, and decision-making, creating new research requirements in business administration. This study aims to systematize methodological approaches and identify the features of their application in a digitalized environment. The methodology uses systematic, comparative, analytical, synthetic, inductive, deductive, and classification methods. Research methodology is considered as an integrated system of principles, approaches, methods, procedures, and tools structured across four levels: philosophical, general scientific, specific scientific, and technological. Particular attention is given to systematic, process-oriented, interdisciplinary, mixed, and data-driven approaches. The findings show that methodological choices should be determined by the research problem, purpose, objectives, and evidence base rather than by the availability of a particular method or tool.

Digitalization is not an independent methodological approach but transforms existing approaches by expanding information sources, increasing data scale and diversity, and developing analytical capabilities. Digital technologies create opportunities for business

analytics, process mining, statistical analysis, forecasting, and machine learning, but their application requires attention to data reliability, methodological validity, transparency, reproducibility, and interpretation.

The study substantiates that methodological pluralism and integration of traditional and digital tools provide a basis for investigating multidimensional management phenomena. It supports alignment of research questions, methods, data sources, and analytical procedures, strengthening the validity and consistency of results.

Key words: methodology, methods, scientific research, levels of methodology, methodological approaches, management, business administration, business processes, digitalization.

Стаття надійшла до редколегії 28.04.2026

Прийнята до друку 25.06.2026

Опублікована (оприлюднена) 30.06.2026